ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 25. ledna 2012

o podpoře poskytnuté Řeckem pěstitelům obilovin a zemědělským družstvům působícím v odvětví obilovin

č. SA 27354 (C 36/10) (ex NN 3/10, ex CP 11/09)

(oznámeno pod číslem K(2011) 9335)

(Pouze řecké znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2012/320/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co v souladu s čl. 108 odst. 2 prvním pododstavcem Smlouvy [1] vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

I. **POSTUP**

(1) Dne 18. listopadu 2008 obdržela Komise e-mailem informace týkající se údajné podpory poskytnuté řeckým státem pěstitelům obilovin a sdružením zemědělských družstev působících v odvětví obilovin. Údajná podpora spočívala v poskytování bezúročných úvěrů. Dopisem ze dne 21. listopadu 2008 požádala Komise řecké orgány o poskytnutí informací týkajících se uvedené podpory.

(2) Dopisem ze dne 24. listopadu 2008 požádala Komise stěžovatele, aby předložil vyplněný formulář stížnosti. Tento formulář obdržela Komise dne 8. ledna 2009.

(3) Poté, co Komise obdržela tento formulář stížnosti, avšak neobdržela žádnou odpověď od řeckých orgánů na svůj dopis ze dne 21. listopadu 2008, zaslala jim dne 23. ledna 2009 druhý dopis, v němž požádala o informace týkající se dotčeného opatření. Jelikož ve stanovené lhůtě neobdržela Komise na tento dopis odpověď, zaslala dne 24. března 2009 řeckým orgánům upomínku.

(4) Dne 14. května 2009 zaslaly řecké orgány Komisi dopis, v němž bylo uvedeno jen velmi málo informací o podpoře, která byla předmětem stížnosti. V návaznosti na tento dopis zaslala Komise řeckým orgánům dne 11. června 2009 druhou žádost o informace s podrobnějšími dotazy týkajícími se údajné státní podpory.

(5) Dne 20. července 2009 požádaly řecké orgány o prodloužení lhůty pro poskytnutí příslušných informací, a to do 30. srpna 2009. Dopisem ze dne 23. července 2009 vyjádřila Komise s tímto prodloužením lhůty svůj souhlas. E-mailem ze dne 1. září 2009 požádaly řecké orgány o další prodloužení lhůty o jeden měsíc. Dopisem ze dne 14. září prodloužila Komise tuto lhůtu podruhé, a sice do 30. září 2009.

(6) Jelikož více než dva měsíce po vypršení stanovené lhůty Komise neobdržela žádnou odpověď, zaslala řeckým orgánům dne 1. prosince 2009 upomínku a poskytla jim další jeden měsíc na dodání příslušných informací. V této upomínce upozornila Komise řecké orgány na skutečnost, že pokud nezašlou Komisi odpověď v předepsané lhůtě, Komise si poskytnutí informací vyžádá (prostřednictvím „příkazu k poskytnutí informací“) podle čl. 10 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES [2] (*). Kromě toho byla dne 26. ledna 2010 věc zanesena do registru neoznámených podpor pod číslem NN 3/10.

[1] Úř. věst. C 90, 22.3.2011, s. 11.

[2] Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1.

(*) Později článek 88 Smlouvy o ES. S platností od 1. prosince 2009 byly články 87 a 88 Smlouvy o ES nahrazeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie.

(7) Ve lhůtě stanovené Komisí neposkytly řecké orgány žádné informace. Proto přijala Komise dne 10. března 2010 rozhodnutí podle čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 659/1999, v němž požaduje po řeckých orgánech, aby požadované informace poskytly.

(8) Řecké orgány odpověděly dne 19. března 2010. Ve své odpovědi tvrdily, že odpověděly Komisi na její dopis ze dne 1. prosince 2009 dopisem ze dne 9. února 2010. Ve svém dopise ze dne 17. května 2010 zaslala Komise řeckým orgánům určité doplňující dotazy. Požádala je rovněž o to, aby poskytly důkaz o údajném odeslání svého dopisu Komisi dne 9. února 2010. Mezitím Komise obdržela od stěžovatele další informace o dotčené podpoře. Proto dne 18. června 2010 zaslala řeckým orgánům další dopis, aby jim poskytla příležitost vyjádřit k těmto novým informacím své připomínky. Řecké orgány odpověděly na dopis ze dne 17. května 2010, ale neposkytly žádný důkaz o odeslání svého dopisu ze dne 9. února 2010. Dne 30. září 2010 odpověděly řecké orgány rovněž na dopis Komise ze dne 18. června 2010.

(9) Dopisem ze dne 15. prosince 2010 informovala Komise Řecko o svém rozhodnutí zahájit postup podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy, který se týká dotčené podpory. V dopise ze dne 21. ledna 2011 zaslaly řecké orgány své připomínky k rozhodnutí Komise ze dne 15. prosince 2010. Komise zaslala řeckým orgánům další dotazy v dopise ze dne 5. května 2011, na který řecké orgány odpověděly dne 6. června 2011.

(10) Rozhodnutí Komise o zahájení uvedeného postupu bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ([3]). Komise vyzvala zúčastněné strany, aby vyjádřily své připomínky k dotčenému opatření. Komise obdržela připomínky od jedné zúčastněné strany, která tvrdila, že dotčená opatření jsou protiprávní. O těchto připomínkách byly řecké orgány informovány a své připomínky poskytly v dopise ze dne 1. prosince 2011.

II. **PODROBNÝ POPIS PODPORY**

II.1. **Stížnost**

(11) Dne 18. listopadu 2008 obdržela Komise e-mailem informace týkající se údajné podpory poskytnuté řeckým státem pěstitelům obilovin a sdružením zemědělských družstev. Podle této stížnosti spočívala podpora v poskytování bezúročných úvěrů ve výši 150 milionů EUR sdružením zemědělských družstev působícím v odvětví obilovin.

([3]) Viz poznámka 1.

II.2. **Souvislosti**

(12) Na základě informací poskytnutých řeckými orgány oseli řečtí zemědělci během roku 2008 o 60 000 hektarů (600 000 „stremma“) kukuřice více než v předchozím roce. Důsledkem byla značná nadprodukce kukuřice a následný pokles cen. Totéž se stalo s pšenicí. Vzhledem k této situaci a v důsledku hospodářské krize rozhodla řecká vláda poskytnout podporu řeckým producentům.

(13) Podle řeckých orgánů byla podpora poskytnuta organizacím producentů, tj. sdružením zemědělských družstev (dále jen „sdružení“). Tato sdružení neměla dostatečné finanční prostředky k tomu, aby podpořila příjmy zemědělců, ani neměla kvůli finanční krizi přístup na finanční trhy za účelem získání úvěrů. Řecké orgány dále tvrdily, že kdyby v průběhu zimy 2008 družstva prodala toto množství shromážděných obilovin, došlo by k významnému poklesu cen a producenti by utrpěli citelné ztráty. Aby tedy řecká vláda zabránila poklesu cen obilovin a zajistila zemědělcům minimální příjem, rozhodla se poskytnout sdružením a nepřímo tedy i zemědělcům (kteří svou produkci odevzdali družstvům) podporu v podobě státem zaručeného úvěru s úrokovým příspěvkem. Podle řeckých orgánů byl tento úvěr poskytnut sdružením, aby byl postoupen producentům za množství obilovin nakoupených nebo obdržených sdruženími v roce 2008. Kvůli vleklé krizi na trhu s obilovinami prodloužily řecké orgány lhůtu pro splacení úvěrů do 30. září 2010.

II.3. **Opatření**

(14) Řecké orgány přijaly řadu rozhodnutí, kterými tato podpora nabyla účinku.

(15) V rozhodnutí řeckého ministra hospodářských věcí a financí č. 56700/B.3033 ze dne 8. prosince 2008 se mimo jiné stanoví:

„Článek 1 Schvaluje se úrokový příspěvek pro úvěry, které byly nebo budou poskytnuty v roce 2008 finančními institucemi sdružením zemědělských družstev a družstvům zemědělské prvovýroby v Řecku, aby byly použity na platby producentům za množství obilovin nakoupených nebo obdržených v roce 2008. Uvedené úvěry budou subvencovány od data, kdy budou poskytnuty. […]

Článek 3 Doba trvání dotčených úvěrů začne dnem jejich poskytnutí a skončí dnem jejich splacení, nejpozději však 30. září 2009. […]“

(16) V rozhodnutí řeckého ministra hospodářských věcí a financí č. 2/88675/0025 ze dne 9. prosince 2008 se mimo jiné stanoví:

„1) Řecký stát poskytne 100 % záruku pro zajištění úvěrů, které poskytnou finanční instituce sdružením zemědělských družstev a družstvům zemědělské prvovýroby v Řecku, aby byly použity na platby producentům za množství obilovin nakoupených nebo obdržených v roce 2008, v souladu s ustanoveními zákona č. 2322/1995. Na úvěry poskytnuté finančními institucemi sdružením zemědělských družstev a družstvům zemědělské prvovýroby v roce 2008 na nákup obilí se vztahují ustanovení tohoto rozhodnutí s platností od data poskytnutí úvěru. Celková výše úvěrů, které byly nebo budou poskytnuty, nepřesáhne 150 milionů EUR. […]

3) […] V případě neuhrazení nesplacené části úvěru k datu splatnosti se tato částka stane splatnou a vymahatelnou. Aby byly bankám zaručené pohledávky proplaceny státem, musí banky do tří měsíců od data splatnosti předložit podpůrnou dokumentaci uvedenou v rozhodnutí ministra hospodářských věcí a financí č. 2/478/0025/04.01.2006 (vládní věstník, řada II, č. 16/13.01.2006).[…]“

(17) Na základě rozhodnutí ministra hospodářských věcí a financí č. 46825/B.2248 ze dne 29. září 2009 a č. 2/69591/0025 ze dne 2. října 2009 byla lhůta pro splacení úvěrů prodloužena do 30. září 2010.

(18) V rozhodnutí ministra pro rozvoj venkova a výživu č. 8264 ze dne 9. prosince 2008 byla stanovena částka ve výši 150 milionů EUR pro 57 sdružení zemědělských družstev. V uvedeném rozhodnutí se rovněž odkazuje na rozhodnutí vládní komise ze dne 12. listopadu 2008 o poskytnutí úvěrů ve výši 150 milionů EUR pro sdružení zemědělských družstev a jejich členy.

(19) V souladu s dopisem zaslaným řeckými orgány dne 19. března 2010 byly všechny dotčené úvěry (kromě jednoho) poskytnuty Řeckou zemědělskou bankou (dále jen „banka ATE“). Řecké orgány dodaly, že úrokový příspěvek a záruka, které byly poskytnuty státem v odvětví obilovin, byly nezbytným opatřením, aby se zabránilo poklesu cen v roce 2008, který byl způsoben nadprodukcí obilovin v Řecku. V tomto dopise vyjádřily řecké orgány stanovisko, že tuto malou úvěrovou úlevu poskytnutou státem nelze považovat za státní podporu, protože nenarušila ani neohrozila konkurenceschopnost a neměla vliv na obchod mezi členskými státy. Řecké orgány dále konstatovaly, že z dotčeného opatření vyplýval jen minimální prospěch pro jednotlivé producenty.

(20) V souladu s článkem 1 úvěrové smlouvy mezi bankou ATE a sdruženími (dále jen „úvěrová smlouva“) má být úvěr poskytnutý bankou ATE použit dlužníkem pouze pro nákup nebo odběr obilovin vypěstovaných v roce 2008.

(21) Pokud jde o podmínky poskytnutí tohoto úvěru, uvedly řecké orgány, že příslušná úroková sazba byla shodná se sazbou dvanáctiměsíčních řeckých státních dluhopisů (vydaných těsně před datem, kdy začal platit úrok) plus 30 %. Řecké orgány dále tvrdily, že úvěrová smlouva mezi bankou ATE a sdruženími obsahovala podmínku prokazující, že se nejedná o státní podporu. Uvedená podmínka zní: „*Dlužník přijímá závazek, že před vyplacením úvěru podepíše s řeckým státem, zastoupeným pro tyto účely zmíněnou bankou, smlouvu o zajištění vztahující se na produkty, vedlejší produkty a jiné movité věci, které dlužník nakoupí za prostředky z tohoto úvěru, a na veškeré komodity, které jsou v jeho vlastnictví nebo pod jeho správou, na základě ustanovení zákona 2844/2000.*“ Jinými slovy, zajištění poskytují sdružení státu (zastoupenému bankou ATE), pokud jde o produkty nakoupené sdruženími za prostředky z tohoto úvěru.

(22) Náměstek ministra financí přijal dne 26. října 2010 rozhodnutí č. 2/21304/0025. V uvedeném rozhodnutí se stanoví:

„A. Sdružení zemědělských družstev a družstva zemědělské prvovýroby v Řecku, kterým byly poskytnuty úvěry zaručené řeckým státem na základě rozhodnutí č. 2/88675/0025/9.12.2008 přijatého náměstkem ministra hospodářských věcí a financí, které je v současné době v platnosti, budou mít na základě zmíněného rozhodnutí možnost restrukturalizovat úvěry zaručené řeckým státem splatné ke dni 30. září 2010 tímto způsobem:

Celková doba trvání restrukturalizovaného úvěru se stanoví na pět let, úvěr je splatný v půlročních splátkách zahrnujících jistinu i úrok, přičemž první splátka je splatná dne 30. března 2011 a poslední dne 30. září 2015.

Kromě toho musí každý dlužník platit řeckému státu až do data splatnosti úvěru prémii ve výši 2 % aktuální nesplacené části úvěru. První platba bude učiněna společně s úhradou první splátky dne 30. března 2011.

Stávající zajištění obilovin ve prospěch řeckého státu se ruší.

Stanovená úroková sazba u restrukturalizovaného úvěru bude sazba používaná každou finanční institucí pro tutéž kategorii úvěrů. […]“

III. **PŘIPOMÍNKY ZE STRANY ŘECKA**

(23) Ve své odpovědi ze dne 21. ledna 2011 řecké orgány uvedly, že na úrokový příspěvek i na státní záruku za úvěry je třeba pohlížet se zřetelem ke sdělení Komise o dočasném rámci Společenství pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize [4] (dále jen „dočasný rámec"). Řecké orgány zejména uvedly, že dotčené úvěry byly poskytovány v období finanční a hospodářské krize v letech 2008 a 2009 a sloužily k překonání krize.

(24) Řecké orgány dále uvedly, že z důvodu velkého počtu konečných příjemců (členů družstev) byl prospěch z bezúročného úvěru pro jednotlivé příjemce tak malý, že jej nelze považovat za prospěch narušující hospodářskou soutěž.

(25) Kromě toho řecké orgány uvedly, že povinnost každého dlužníka zaplatit prémii ve výši 2 % v souladu s ministerským rozhodnutím č. 2/21304/0025/26.10.2010 prokazuje, že se nejednalo o státní podporu.

(26) Řecké orgány ve svém dopise ze dne 1. prosince 2011 zopakovaly řadu argumentů, které předložily během řízení a které se týkaly potřeby provést tato opatření a důvody, proč tato potřeba nastala. Rovněž tvrdily, že vydání ministerského rozhodnutí č. 2/21304/0025/26.10.2010 a uplatnění úrokové sazby na restrukturalizované úvěry (sazba používaná každou finanční institucí pro tutéž kategorii úvěrů) prokazuje, že úrokový příspěvek nepředstavuje podporu. Orgány rovněž dodaly, že v období od roku 2009 do 28. listopadu 2011 dosáhly úrokové příspěvky poskytnuté státem výše 7 762 113,00 EUR.

IV. **POSOUZENÍ PODPORY**

IV.1 **Existence podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy**

(27) Na základě čl. 107 odst. 1 Smlouvy podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem.

(28) Před přistoupením k posouzení toho, zda dotčené opatření splňuje podmínky čl. 107 odst. 1 Smlouvy, by Komise chtěla poznamenat, že existují dva aspekty tohoto opatření, jež by měly být prozkoumány s ohledem na toto ustanovení, a sice: i) úrokový příspěvek a ii) státní záruka.

IV.1.1 *Úrokový příspěvek*

(29) Úrokový příspěvek poskytnutý řeckým státem zmíněným družstvům na základě ministerského rozhodnutí č. 56700/B.3033/8.12.2008 splňuje všechny podmínky čl. 107 odst. 1 Smlouvy. Tento příspěvek, který poskytuje řecký stát, poskytuje jednoznačnou výhodu, jelikož ve skutečnosti činí tento úvěr zcela bezúročným. Přímými příjemci této podpory jsou družstva. Avšak vzhledem k tomu, že záměrem státu při poskytování těchto úvěrů bylo zvýšit příjem řeckých zemědělců tím, že se uměle zvýší cena obilovin prodávaných zemědělci družstvům, jsou zemědělci (producenti) nepřímými příjemci této podpory. Kromě toho je splněna také podmínka selektivity, protože příjemci této podpory jsou pouze ta družstva a, v konečném důsledku, ti zemědělci, kteří nakupovali nebo pěstovali obiloviny v Řecku v roce 2008. Úrokový příspěvek byl poskytnut před uplatněním ministerského rozhodnutí č. 2/21304/0025/26.10.2010 a před restrukturalizací úvěrů, pro kterou bylo stanoveno, že úroková sazba použitelná na restrukturalizované úvěry bude sazba používaná každou finanční institucí pro tutéž kategorii úvěrů.

(30) Pokud jde o podmínku narušení hospodářské soutěže, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že už pouhý fakt, že se ve srovnání s jinými konkurenčními podniky posílí konkurenční postavení jednoho podniku v důsledku ekonomického zvýhodnění, kterého by jinak tento podnik v běžném podnikání nedosáhl, poukazuje na možné narušení soutěže [5]. Podpora podniku může ovlivnit obchod mezi členskými státy, pokud podnik působí na trhu otevřeném obchodu v rámci Společenství [6]. Kromě toho na základě judikatury Soudního dvora neexistuje žádný práh nebo procentní podíl, který by tvořil hranici, pod kterou lze obchod mezi členskými státy pokládat za neovlivněný. I poměrně malá výše podpory nebo poměrně malá velikost podniků *a priori* neznamená, že obchod mezi členskými státy nemůže být ovlivněn [7]. Objem obchodu v odvětví obilovin je v rámci Společenství značný. Proto dotčené opatření může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

(31) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se zdá, že pokud jde o úrokový příspěvek, jsou splněny všechny podmínky čl. 107 odst. 1 Smlouvy.

[4] Úř. věst. C 16, 22.1.2009, s. 1. Toto sdělení bylo pozměněno v říjnu 2009 (Úř. věst. C 261, 31.10.2009).

[5] Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 1980 ve věci 730/79 *Philip Morris Holland BV v. Komise Evropských společenství* [1980] Sb. rozh. 2671.

[6] Viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 13. července 1988 ve věci 102/87 *Francouzská republika v. Komise Evropských společenství* [1988] Sb. rozh. 4067.

[7] Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003 ve věci C-280/00, *Altmark Trans GmbH*, [2003] Sb. rozh. s. I-7741, bod 81.

IV.1.2 *Státní záruka*

(32) Na základě ministerského rozhodnutí č. 2/88675/0025/9.12.2008 řecký stát rozhodl, že družstvům poskytne svou záruku za úvěry sjednané s bankou ATE. Obecně se kritéria čl. 107 odst. 1 Smlouvy použijí i na záruky. Jak je uvedeno v bodě 2.1 sdělení Komise o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory ve formě záruk ([8]) (dále jen „sdělení o zárukách"), záruky přímo poskytnuté státem mohou představovat státní podporu. Výhodu plynoucí ze státní záruky představuje skutečnost, že riziko spojené se zárukou nese stát. Za takové riziko by se obvykle měla zaplatit příslušná prémie (bod 2.2 sdělení o zárukách). Jestliže se stát této prémie vzdá, těží z toho podnik a ze státních zdrojů unikají prostředky. Záruka je tedy v tomto případě poskytnuta ze státních prostředků. Ve sdělení o zárukách je dále uvedeno, že i když se ukáže, že stát v rámci poskytnuté záruky nic nezaplatí, může se přesto jednat o státní podporu.

(33) Výhoda, která ze záruky vyplynula pro sdružení a v konečném důsledku pro zemědělce, je zjevná: dlužníci nemuseli přinejmenším do 30. března 2011 (viz 22. bod odůvodnění) platit příslušné pojištění, které by za běžných okolností měli zaplatit za související riziko. Rovněž ve srovnání se situací bez záruky umožňuje tato státní záruka dlužníkům získat lepší finanční podmínky pro úvěry, než jsou podmínky běžně dostupné na finančních trzích. Bod 3.4 sdělení o zárukách stanoví seznam všech podmínek, které musí být splněny, aby systém státních záruk nebyl považován za státní podporu. Je zjevné, že zkoumané opatření všechny tyto dotčené podmínky nesplňuje. Například přinejmenším dvě z těchto podmínek v tomto případě zjevně nejsou splněny: dotčená záruka pokrývá více než 80 % úvěrů a zdá se, že zkoumaný systém povoluje poskytování záruk dlužníkům, kteří mají finanční potíže.

(34) Jak je uvedeno v 29. bodě odůvodnění, přímými příjemci této podpory jsou družstva. Avšak vzhledem k tomu, že záměrem řeckého státu při poskytování těchto úvěrů bylo zvýšit příjem řeckých zemědělců tím, že se uměle zvýší cena obilovin prodávaných producenty družstvům, jsou nepřímými příjemci této podpory zemědělci (producenti). Je splněna také podmínka selektivity, protože příjemci této podpory jsou pouze ta družstva a ti zemědělci, kteří nakupovali nebo pěstovali obiloviny v Řecku v roce 2008.

(35) Tatáž zjištění platí i pro podmínky týkající se narušení hospodářské soutěže a ovlivnění obchodu uvedené v 30. bodě odůvodnění.

([8]) Úř. věst. C 155, 20.6.2008, s. 10.

(36) Kromě toho řecké orgány tvrdily, že zajištění poskytnuté státu ze strany sdružení, jak je uvedeno v úvěrové smlouvě, prokazuje, že se nejedná o podporu. Avšak, jak uvedla Komise ve svém rozhodnutí o zahájení uvedeného postupu, tomu tak není, a to z těchto důvodů: a) Zaprvé, pokud družstva nesplatí své úvěry, bude záviset na uvážení státu, zda využije práv, která mu byla udělena na základě smluv o zajištění. b) Zadruhé se zdá, že zajištění nestačí na pokrytí celého úvěru, protože cena zaplacená sdruženími zemědělcům za nákup obilovin (která by měla být stejná jako výše úvěrů) je vyšší než tržní cena.

(37) Je třeba rovněž poznamenat, že toto zajištění bylo ministerským rozhodnutím č. 2/21304/0025/26.10.2010 zrušeno. Jak je uvedeno ve 22. bodě odůvodnění, bylo toto zajištění nahrazeno 2 % prémií s platností ode dne první splátky splatné dne 30. března 2011. Řecké orgány ve svém dopise ze dne 7. června 2011 uvedly, že v souladu se sdělením o zárukách je ustanovení o prémii takzvaným „safe-harbour" pro malé a střední podniky, jejichž platební schopnost může být ovlivněna nepříznivými podmínkami. Tento argument je z důvodů uvedených ve 38., 39. a 40. bodě odůvodnění nepřípustný.

(38) Zaprvé ustanovení o 2 % prémii bylo přijato až v říjnu 2010 a týká se pouze částek nesplacených k září 2010. I kdybychom přijali (což se nestalo), že touto prémií byl odstraněn jakýkoli prvek státní podpory, státní záruka by až do uvedeného okamžiku představovala státní podporu.

(39) Zadruhé, ze znění ministerského rozhodnutí č. 2/21304/0025/26.10.2010 vyplývá, že mají *možnost*, ale nikoli *povinnost* příslušného ustanovení využít (viz 22. bod odůvodnění). Řecké orgány v této souvislosti uvedly, že dlužníci ve skutečnosti museli uvedeného ustanovení využít, jelikož, jak je stanoveno v článku 13 úvěrové smlouvy, pokud úvěr nesplatí do 30. září 2009, se dlužná částka stane splatnou státem do tří měsíců, což si vyžádá přijetí administrativních donucovacích opatření proti dlužníkovi. Tento argument je rovněž nepřípustný: pokud stát dlužnou částku splatí, není jisté, že přijme opatření proti původnímu dlužníkovi za účelem získání příslušné částky, ale vždy se bude moci rozhodnout tak neučinit.

(40) Kromě toho se zdá, že uvedená 2 % prémie sama o sobě není prvkem, který by na základě sdělení o zárukách dokazoval, že se nejedná o státní podporu, jak tvrdí řecké orgány. I kdybychom přijali předpoklad, že všichni příjemci uvedeného opatření byly malé a střední podniky, jak tvrdí řecké orgány, použil by se v tomto případě bod 3.5 sdělení o zárukách. V tomto bodě sdělení objasňuje,

že aby záruka poskytnutá na základě systému, který používá paušální prémii, nebyla považována za představující státní podporu, musí být splněny všechny ostatní podmínky stanovené v bodě 3.4 písm. a), b), c), e), f) a g). Jak již bylo vysvětleno ve 33. bodě odůvodnění, tyto podmínky v tomto případě nejsou splněny: dotčená záruka pokrývá více než 80 % úvěrů a zdá se, že zkoumaný systém povoluje poskytování záruk dlužníkům, kteří mají finanční potíže.

(41) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsou, pokud jde o státní záruku uvedených úvěrů, splněny všechny podmínky čl. 107 odst. 1.

IV.2 **Slučitelnost podpory**

IV.2.1 *Obecná zjištění*

(42) Smlouva připouští některé výjimky z obecné zásady neslučitelnosti státní podpory s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy. Některé z těchto výjimek se v tomto případě ze zjevných důvodů nepoužijí. Zejména se jedná o výjimky stanovené v čl. 107 odst. 2, které se vztahují na podporu sociální povahy, podporu určenou k náhradě škod způsobených přírodními pohromami a podporu týkající se sjednocení Německa.

(43) Totéž platí pro výjimky stanovené v čl. 107 odst. 3 písm. a), b) a d) Smlouvy, vzhledem k tomu, že dotčená podpora nebyla určena pro pomoc hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností, ani pro projekty společného evropského zájmu, ani na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví.

(44) Proto jediná odchylka, která by se v tomto případě mohla uplatnit, je odchylka stanovená v čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy, která stanoví, že za slučitelné s vnitřním trhem mohou být považovány podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Aby se na podporu tato odchylka vztahovala, musí být daná podpora v souladu s pravidly Unie pro státní podporu. V oblasti zemědělství jsou tato pravidla stanovena v pokynech Komise ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví na období 2007–2013 ([9]) (dále jen „zemědělské pokyny“).

(45) Na základě informací, které má Komise k dispozici, bylo cílem dotčeného opatření řešit situaci způsobenou přebytkem obilovin vypěstovaných v Řecku v roce 2008. Konkrétně uvedly řecké orgány ve svém dopise ze dne 19. března 2010, že jedním z důvodů pro toto opatření bylo „*zajistit producentům minimální příjem*“.

(46) Kromě toho se zdá, že jelikož byly úvěry ve výši 150 milionů EUR určeny pro sdružení na nákup obilovin vypěstovaných jejich členy (viz ministerské rozhodnutí č. 8264 ze dne 9. prosince 2008), byla tato podpora poskytnuta na základě vypěstovaných množství.

(47) Tento druh podpory, kterou Řecko poskytlo, není stanoven v zemědělských pokynech ani v jiných pravidlech Unie týkajících se této oblasti a řecké orgány netvrdí opak. Proto se zdá, že tato podpora představovala provozní podporu, jejímž účelem bylo zvýšit příjem zemědělců umělým zvýšením cen obilovin. Zásahy tohoto druhu jsou podle právních předpisů Unie týkajících se státní podpory přísně zakázány.

(48) Je třeba uvést, že na základě judikatury příslušných útvarů Soudního dvora Evropské unie provozní podpory, tzn. podpory mající za cíl snížit podnikům náklady, které by měly tyto podniky za normálních okolností nést v rámci své běžné činnosti, v zásadě narušují hospodářskou soutěž vzhledem k tomu, že jednak neusnadňují „rozvoj“ žádného hospodářského odvětví a jednak poskytují příjemci umělou finanční podporu, která trvale narušuje hospodářskou soutěž a ovlivňuje obchod v míře, jež je rozporu se společným zájmem.

(49) Zejména trhy se zemědělskými produkty v Evropské unii jsou dostatečně upraveny právními předpisy prostřednictvím společných organizací trhu. Úkolem společných organizací trhu je mimo jiné zajistit korektní hospodářskou soutěž mezi hospodářskými subjekty dotčeného odvětví uvnitř Evropské unie. Podpůrná opatření trhu, jako jsou tato opatření zavedená a financovaná Řeckem, odporují cílům společné organizace trhu s obilovinami a mohou být ve vážném rozporu s jejím fungováním

(50) Jak vícekrát zdůraznil Soudní dvůr ([10]), jakýkoli zásah členského státu do tržních mechanismů, s výjimkou zásahů, které jsou konkrétně stanoveny nařízením Unie, může být v rozporu s fungováním společných organizací trhu a vytvářet pro některé hospodářské skupiny v Unii neoprávněné výhody. Zejména ve své novější judikatuře ([11]) Soudní dvůr znovu připomněl, že v oblastech zahrnutých do společné organizace trhu, a zejména, zakládá-li se tato organizace na společném systému cen, členské státy již nemohou zasahovat jednostranně přijatými vnitrostátními ustanoveními do mechanismu tvorby cen upravovaných v téže fázi produkce společnou organizací.

([9]) Úř. věst. C 319, 27.12.2006, s. 1.

([10]) Viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 29. listopadu 1978 ve věci 83/78, *Pigs Marketing Board v. Redmond* [1978] Sb. rozh., s. 2347, bod 60.

([11]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 26. května 2008 ve věci C-283/03, *Kuipers*, [2005] Sb. rozh. s. I-04255, body 42, 49 a 53.

(51) Je třeba zdůraznit, že vnitrostátní mechanismy podpor pro ceny, jako jsou mechanismy přezkoumávané v tomto případě, ohrožují společný systém cen a obecněji účelnost mechanismů vytvořených nařízeními Unie o společné organizaci trhů, i když mají za cíl podpořit příjem zemědělců.

(52) Kromě toho Komise také posuzovala, zda by tato podpora mohla být považována za slučitelnou na základě sdělení Komise – Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ([12]). I kdyby však příjemce v době poskytnutí podpory byl podnikem v obtížích ve smyslu oddílu 2 uvedených pokynů (což není zřejmé), neuvedly řecké orgány žádné údaje o tom, že by v tomto případě byly splněny podmínky uvedených pokynů, které by mohly odůvodnit poskytnutí podpory určitému konkrétnímu příjemci.

IV.2.2. *Dočasný rámec*

(53) Řecké orgány za účelem odůvodnění této podpory odkazují na hospodářskou krizi a nedostatečný přístup družstev k financování. Komise uznala závažnost finanční krize a v roce 2009 přijala tzv. „dočasný rámec" ([13]), v němž prohlásila za slučitelnou s vnitřním trhem podporu, která v případě producentů v zemědělské prvovýrobě může dosáhnout výše 15 000 EUR.

(54) Ve svém dopise ze dne 21. ledna 2011 řecké orgány tvrdily, že na úrokový příspěvek i státní záruku pro úvěry se vztahují ustanovení dočasného rámce. Řecké orgány zejména uvedly, že dotčené úvěry byly poskytovány v období finanční a hospodářské krize v letech 2008 a 2009 a sloužily k překonání krize. Řecké orgány rovněž dodaly, že z důvodu velkého počtu konečných příjemců (členů družstev) byl prospěch z bezúročného úvěru pro jednotlivé příjemce tak malý, že jej nelze považovat za prospěch narušující hospodářskou soutěž. Kromě toho řecké orgány tvrdily, že podle bodu 7 dočasného rámce se jeho ustanovení vztahují i na případy neoznámené státní podpory.

(55) Komise nemůže tyto argumenty předložené řeckými orgány přijmout a domnívá se, že ustanovení dočasného rámce se na tento případ nevztahují. Zaprvé, oblast působnosti dočasného rámce byla rozšířena tak, aby zahrnovala prvovýrobu zemědělských produktů, až dne 31. října 2009 ([14]). Proto se tento dočasný rámec nemůže vztahovat na státní podporu, která byla schválena před vstupem uvedeného rozšíření působnosti v platnost. V tomto konkrétním případě článek 1 ministerského rozhodnutí č. 56700/B.3033/8.12.2008 stanoví, že úrokový příspěvek se týká úvěrů, které byly nebo budou poskytnuty v roce 2008. Uvedené úvěry, tedy státní podpora, byly poskytnuty před 31. říjnem 2009.

(56) Zadruhé by Komise chtěla upozornit na to, že dotčená opatření nesplňují podmínku stanovenou v dočasném rámci, která uvádí, že aby tato podpora mohla být považována za slučitelnou, musí se použít pro celé zemědělské odvětví, a nikoli na jedno odvětví produktů, jako je v tomto případě odvětví obilovin.

V. **ZÁVĚR**

(57) Komise shledává, že Řecko protiprávně poskytlo uvedenou podporu, čímž porušilo čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Vzhledem k tomu, že tato podpora je neslučitelná s vnitřním trhem, musí ji Řecko zrušit a zajistit navrácení podpory od příjemců.

(58) Jednotlivé podpory poskytnuté v rámci uvedeného režimu nepředstavují podporu, pokud v době jejich poskytnutí splňovaly podmínky stanovené v nařízení přijatém na základě článku 2 nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory ([15]), jež bylo použitelné v době poskytnutí podpory.

(59) Jednotlivé podpory poskytnuté v rámci uvedeného režimu, které v době jejich poskytnutí splňovaly podmínky stanovené v nařízení přijatém na základě článku 1 nařízení (ES) č. 994/98, nebo v rámci jiného schváleného režimu podpory, jsou slučitelné s vnitřním trhem až do maximální míry podpory, která se na uvedené podpory použije,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Režim zřízený ve prospěch pěstitelů obilovin a zemědělských družstev působících v odvětví obilovin na základě ministerských rozhodnutí č. 56700/B.3033/8.12.2008 a č. 2/88675/0025/9.2.2008 v podobě úvěru zaručeného řeckým státem s úrokovým příspěvkem představuje státní podporu. Tato státní podpora poskytnutá řeckým státem protiprávně, a sice v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, je neslučitelná s vnitřním trhem.

Článek 2

Jednotlivé podpory poskytnuté v rámci režimu uvedeného v článku 1 nepředstavují podporu, pokud v době jejich poskytnutí splňovaly podmínky stanovené v nařízení přijatém na základě článku 2 nařízení (ES) č. 994/98, jež bylo použitelné v době poskytnutí podpory.

([12]) Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2.
([13]) Viz poznámka 4.
([14]) Viz změna dočasného rámce (Úř. věst. C 261, 31.10.2009, s. 2).
([15]) Úř. věst. L 142, 14.5.1998, s. 1.

Článek 3

Jednotlivé podpory poskytnuté v rámci režimu uvedeného v článku 1, které v době jejich poskytnutí splňovaly podmínky stanovené v nařízení přijatém na základě článku 1 nařízení Rady (ES) č. 994/98, nebo v rámci jiného schváleného režimu podpory, jsou slučitelné s vnitřním trhem až do maximální míry podpory, která se na uvedené podpory použije.

Článek 4

1. Řecko zajistí navrácení neslučitelné podpory poskytnuté v rámci režimu uvedeného v článku 1 od příjemců.

2. Částky, které mají být navráceny, zahrnují úroky počítané ode dne, kdy byly pro příjemce uvolněny, do dne jejich skutečného navrácení.

3. Úrok se vypočítá jako složený úrok v souladu s ustanoveními kapitoly V nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ([16]).

4. Řecko zruší všechny dosud neprovedené platby v rámci režimu uvedeného v článku 1 od data oznámení tohoto rozhodnutí.

Článek 5

1. Navrácení podpory uvedené v článku 1 musí být okamžité a účinné.

2. Řecko zajistí, aby toto rozhodnutí bylo provedeno do čtyř měsíců od data jeho oznámení.

Článek 6

1. Do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí předloží Řecko Komisi následující informace:

a) seznam příjemců, kterým byla poskytnuta podpora v rámci režimu uvedeného v článku 1, a celková výše podpory, kterou každý z nich obdržel;

b) celková částka (jistina a úrok), která má být každým příjemcem navrácena;

c) podrobný popis opatření, která již byla přijata, a plánovaných opatření za účelem zajištění souladu s tímto rozhodnutím;

d) dokumenty prokazující, že příjemci byli vyzváni k navrácení podpory.

2. Řecko bude Komisi informovat o vývoji v oblasti vnitrostátních opatření přijatých za účelem provedení tohoto rozhodnutí až do doby, než bude navrácení podpory uvedené v článku 1 dokončeno. Neprodleně předloží Komisi na základě prosté žádosti z její strany informace o opatřeních, která již byla přijata, a plánovaných opatřeních za účelem zajištění souladu s tímto rozhodnutím. Poskytne rovněž podrobné informace o výši podpory a úroků, které již příjemci navrátili.

Článek 7

Toto rozhodnutí je určeno Řecké republice.

V Bruselu dne 25. ledna 2012.

Za Komisi

Dacian CIOLOȘ

člen Komise

([16]) Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1.